

Nr 527.

Av herr **Holmström**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 249, angående stöd åt Hellefors Bruks Aktiebolag.

I kungl. proposition nr 249 föreslås viss stödåtgärd för Hellefors Bruks A.-B., innebärande en kapitalinvestering från statens sida av ytterligare 1,5 milj. kronor, varvid dock skall avräknas det belopp av kronor 300,000, som av Kungl. Maj:t genom beslut den 12 april 1933 ställts till styrelsens för bolaget förfogande för att av styrelsen användas för beredande av kredit åt bolaget.

Även om den nu föreslagna stödåtgärden vore av sådan verkan, att genom densamma bolagets ekonomiska ställning för åtskillig tid framåt bleve på tillfredsställande sätt tryggad, funnes av många anledningar orsak till betänkligheter. Enligt det nu föreliggande förslaget avser emellertid den nya kapitalinsatsen endast att i förening med en ytterligare bankkredit å samma belopp uppehålla bolagets rörelse uti i huvudsak oförändrad omfattning under den korta tiden av blott ett år framåt. Det kan vid sådant förhållande med skäl ifrågasättas, huruvida den nu föreslagna insatsen är befogad. Uppenbarligen måste varje ny kapitalinsats till det nuvarande bolaget anses såsom förlorad. Av de utav tillkallade experter gjorda utredningarna framgår nämligen, att endast genom en genomgripande rekonstruktion av bolaget kan skapas förutsättningar för ekonomisk drift.

Det måste särskilt uppmärksammas, att efter rekonstruktionen år 1924—25, då staten gjorde sin stora investering av 19,5 milj. kronor preferensaktier och därigenom blev huvuddelägare i bolaget, å ena sidan synnerligen omfattande moderniseringsarbeten blivit utförda, medförande en kapitalförbrukning av 10,5 milj. kronor, men att å andra sidan de uppkomna vinsterna icke stått i något rimligt förhållande till den sålunda moderniserade rörelsens omfattning. De vinstmedel, som uppstått under åren 1925—1930, å tillsammans kronor 1,329,674:10 hava helt försvunnit genom den under år 1931 uppkomna förlusten å kronor 1,597,802:71, vartill kommer förlusten för år 1932 å icke mindre än kronor 4,555,211:45, vadan den balanserade förlusten per $\frac{31}{12}$ 1932 uppgår till kronor 4,823,340:06. Härtill kommer, att även dotterbolagen Laxå bruks A.-B., A.-B. Hellefors Manufakturverk (Bångbro) och A.-B. Svenska Ställinor (Kristinehamn) likaledes visa förlust för 1932.

Då således bolagets ställning är ytterst ansträngd och likviditeten synnerligen svag, måste man fråga sig, huruvida det kan vara något intresse för staten att till sina förut lidna förluster föga ytterligare 1,5 milj. kronor. Ett överlämnande redan nu av statens hela aktieinnehav till den kreditgivande banken synes

mera lämpat efter den nu föreliggande situationen, varefter det må ankomma på banken att vidtaga de omdaningsåtgärder, som kunna erfordras. Någon förhoppning torde icke kunna hysas om att den ekonomiska konjunkturen skall ha hunnit förbättras så mycket under ett års tid framåt, att staten då kan få igen någon del av sin insats, och finnes fördenskull ingen anledning att uppskjuta det slutliga avgörandet av frågan till ett annat år. Uppenbart är även, att driften icke kan ställa sig gynnsam för bolaget under detta extra nådår, under vilket inga målmedvetna åtgärder på längre sikt kunna planeras. Det kan fördenskull med ganska stor säkerhet antagas, att bolagets ställning om ett år kommer att vara ytterligare försämrad, även om den bokföringsmässiga förlusten skulle kunna nedbringas.

Vad beträffar den arbetslöshet, som befaras komma att uppstå, om staten överlämnar bolaget till banken, torde det med all säkerhet kunna antagas, att densamma kommer att beröra endast en mindre del av den anställda personalen, då banken icke kan hava intresse av att genom en mera omfattande omedelbar driftnedläggning ytterligare förringa värdet av den övertagna panten.

Det synes fördenskull lämpligt, att redan nu den situation må inträda, vilken angives i det mellan staten och Skandinaviska Kreditaktiebolaget träffade förslagsavtalets moment 4, nämligen att staten skall till banken utan vederlag eller villkor i övrigt överlåta Kreditkassan direkt eller indirekt tillhöriga aktier i bolaget ävensom statens fordran hos bolaget och dess dotterbolag på grund av lämnade krediter.

Med anledning av vad ovan anförts hemställles, att riksdagen måtte besluta

att med avslag å ifrågavarande proposition bemyndiga Kungl. Maj:t att å statens vägnar träffa avtal med Skandinaviska Kreditaktiebolaget om överlåtande av Kreditkassan direkt eller indirekt tillhöriga aktier i Hellefors Bruks A.-B. ävensom statens fordran hos samma bolag och dess dotterbolag på grund av lämnade krediter.

Stockholm den 20 maj 1933.

Nils Holmström.